

SOPHIE VILLARD
MADAME EXUPÉRY
és az égbolt csillagai

SOPHIE VILLARD

MADAME EXUPÉRY

és az égbolt csillagai

KOSSUTH KIADÓ

KIADÁS ALAPJA

Sophie Villard: *Madame Exupéry und die Sterne des Himmels*
First published in 2021 by Penguin Verlag,
a division of Penguin Random House Verlagsgruppe GmbH,
München, Germany

A kötetben szereplő idézetek
Antoine de Saint-Exupéry *A kis herceg* című kisregényéből valók,
Rónay György fordításában.

FORDÍTOTTA
Szombati Éva

SZERKESZTETTE
Szalai Lilla

ISBN 978-963-544-656-8

Minden jog fenntartva

© Sophie Villard 2021

© Penguin Verlag 2021

© Kossuth Kiadó 2022

© Hungarian translation Szombati Éva 2022

Borítóterv © FAVORITBUERO, München

Borítóképek © Cultiris Kulturális Képgyűjtemény, 123rf

Szóljon ez a könyv
minden felnőttnek, aki még felismeri
a bárányt a ládában és az elefántot
az óriáskígyóban, és aki kigyomlálja
a majomkenyérfa hajtásait,
mihelyt felfedezi őket.

Sophie Villard, 2021

„Kis feleségem, ...elviszlek szép országokba,
ahol vannak még titkok,
ahol az este olyan friss, mint a frissen
vetett ágy, ahol a test ellazul,
és ahol a csillagokat szelídítik.”

Részlet Antoine de Saint-Exupéry
Consuelóhoz írt szerelmes leveléből.

Prológus

„Szeretett Consuelóm, szívem virága, ott, a távoli New Yorkban, a tábori ágyamban fekvé írok neked, az egyetlen helyről, ahova el tudok húzódni, mióta eljöttem tőled, hogy szolgálatba álljak szeretett Franciaországunkat védelmezve. Fiatal pilóta bajtársaim továbbra is csodálják a kártyatrükkjeimet, és figyelmesen hallgatják a történeteimet, amelyeket az életemről – a sivatagról, a vulkánokról, a művészkávéházakról és Rólad mesélek nekik. Igen, Kismadaram, a mi történetünket is részletesen elmeséltem nekik, a Te és az én történetemet.

Most, hogy meggyógyultam, miután olyan bután leestem a lépcsőről, újra beosztottak felderítő repülésre. Reggel kell indulnom, hogy Marseille partvidékét fényképezzem, ahol a családom él. A szerelmünk partvidékét. Emlékszel még az El Miradorban töltött időre, amikor a mandulafenyők alatt ettünk, és néztük a hajókat az öbölben? Ezek voltak számomra házasságunk legszebb hónapjai, no és persze a Bevin House-ban, a kis herceg házában eltöltött nyár, amely talán életem utolsó paradicsomi időszak volt.

Bizonyára csodálkozol, miért merülök így el a múltban. Most, itt, a Földközi-tenger vakító napsütésében, nálam húsz évvel fiatalabb bajtársaim között, akik az időt fekvőtámasszal és magas térdemeléssel futással mulatják, nekem nem marad más, mint hogy a tábor árnyékában egy sátorponyva alá behúzódva álmodozzam.

Rólad álmodom, drága Rózsám. Rólunk álmodom. Mennyi mindent éltünk át – jó és rossz napokat egyaránt. Hálás vagyok

neked, Szerelmem, hogy olyan sokáig kitartottál egy magamfajta álmodozó kalandor mellett. Tizenhárom év – ki gondolta volna rólunk?

Consuelo, most, ahogy ezt a levelet befejezem, tudd, hogy mindig a szívemben élsz. Enyéim vagy, és én a tiéd. Te voltál és Te vagy nekem az egyetlen. Az egyetlen, aki a szívemet meg tudta dobogtatni. Olyan tettekre inspiráltál, amelyeket magam nem tartottam lehetségesnek. Csendben éldegéltem volna a kutyámmal, ha nem csöppensz bele az életembe. Kis paradicsommadaram, vigyázz magadra! Hamarosan visszatérek hozzád, mibelyst ez a szörnyű háború véget ér. Amikor Franciaország felszabadul a barbár németek megszállása alól, és újra Franciaország lesz, akkor újra a Saint-Germain sugárúton, a Café de Flore teraszán ülünk majd, és pastis-t iszunk. Akkor festek neked majd több millió kis herceget.

De Rózsám, ha ez nekem nem sikerül, egyet ígérj meg: meséld Te a történetünket, kérlek! Ahogy én meséltem rólunk a fiatal bajtársaimnak. Legyen a szerelmünk bátorítás az embereknek, és egyben figyelmeztetés arra, hogy milyen sok nehézséget tartogat néha az élet. Szóljon ez a történet arról, hogy minden magasröptű álmom és terv, minden csillogás és hírnév, minden düb és rombolás ellenére a végén csak egy dolog számít: két szív összefonódása szerelemben. Szeretlek téged, Rózsám. Óvjon az ég!

Örökké a Te kis herceged, Antoine

Szövetséges légvédelmi támaszpont, Borgo, Korzika, 1944.
július 30.”

A kis herceg házában,
Eaton's Neck, Long Island,
1942 július

A Viarco grafitceruza karcintva suhant a papíron. Mennyire szerette Consuelo ezt a hangot, *que bonito*, mert azt jelezte, hogy Tonio végre újra örömmel dolgozik! Consuelo oda lépett Tonio székéhez, és végignézett az íróasztal sötétzöld bőrkönyöklőjén heverő, különböző puhaságú ceruzákból álló készlet darabjain. Aztán a jegyzetfüzetre nézett, majd a tekerős hegyezőre, a vízfestékkészletre, az ecsetekre és a rajztömbre. A papírkosár körül a szőnyegen számtalan összegyűrt papírlap hevert – de a legfelső, friss vázlatpapíron, amelyre Tonio éppen rajzolt, látszott már a kis figura, aki egy kicsit mindig elveszetten álldogált a világban. A kis fickó a kócos, szőke hajával és a nyakába kötött piros szalaggal: a kis herceg!

– *Una taza de café!* – szólt Consuelo. Majd a Remington írógép mellé tette a forró, illatozó kávéját, amelyet a földszinti konyhában frissen főzött Toniónak. A férfi hálásan elmosolyodott, rögtön a csésze után nyúlt, és mohón szürcsölte a kávéját.

– De jólesik! Tudod, egész jól haladok, de valahogy a figura, a hercegünk még nem az igazi. Még nem kelt életre – mondta Tonio a fejét jobbra-balra ingatva, és töprengve nézte a rajzot. – Ahogy most kinéz, úgy még nem indíthatom el a kalandjaira.

Mielőtt Consuelo elmondhatta volna a véleményét, résnyire kinyílt a szobaajtó, és Hannibal dugta be rajta lapos pofájú, ráncos fejét. Felöltötte kutyamosolyát, és rövid lábcskáin vidáman Tonióhoz kocogott. Tonio letette a kávéscsészét az utolsó rajz közepére, lehajolt a lifegő fülű buldoghoz és megsimogatta.

– Na, Hanni, voltál már kint? Még nem? Akkor legfőbb ideje, ugye?

Hannibal a mellső lábával Tonio térdére ugrott, és megpróbálta megnyalni gazdáját. Tonio nevetve csúszott le a székéről a szőnyegre, és birkózni kezdett a buldoggal.

– Gyere, Hanni, megyünk a tengerpartra sétálni! – kiáltott oda vidáman Consuelo.

Ahogy Hanni meghallotta a *sétálni* szót, kiviharzott az ajtón, körmei kocogtak a falépcsőn. *Milyen szép itt minden* – gondolta Consuelo, és megcsókolta Toniót. Milyen jó, hogy ezekben a nehéz időkben itt lakhatnak a hófehér, háromemeletes faházban, Long Island Eaton's Neck nevű földnyelvének közepén, amelyet három oldalról a tenger vesz körül. Esténként a verandán ülve hallhatják a hullámok morajlását a sziklákon. Az árnyas kert az öreg fákkal, a dús dáliaikkal és rózsabokrokkal mesebeli erdőnek tűnik, amely vigyáz rájuk. A fák koronáján olyan kéken és olyan tisztán tündöklük át az ég, mintha soha többé nem vonulna át rajta egyetlen apró felhő sem.

Súlyos viharokat vészeltek át, amíg végül megérkeztek ide. És Consuelo jól tudta, hogy a szél újra felélénkül, mert a kis paradicsomon kívül nagyon is tombolnak a viharok.

– Séta után feljössz megint? Együtt talán eszünkbe jut a megoldás, hogyan keltsük életre a kis főszereplőnket –

mondta Tonio, majd visszafordult az íróasztalához, és kihelyezte a ceruzáját.

– Örömmel – mondta Consuelo. Végül is Tonio még egyetlen könyvét sem illusztrálta saját maga. Talán segítségére lehet ebben művészi adottságaival. Mellette állhat az ő kalandorának, a levegő urának, a férjének. Mióta is? Igen, már tizenegy éve – töprengett Consuelo, majd lement Hanni után a lépcsőn. Micsoda viharokon repültek át ez idő alatt! Épp ezért most még jobb érzés azt látni minden reggel, hogy Tonio az íróasztalnál ül. A vad kalandok kora talán végleg lejárt. Negyvenes éveikbe lépve egyikük sem érzi már magát olyan fiatalnak és féktelennek. Mióta Tonio többször is lezuhant, hátfájásra, egyensúlyzavarra és fülzúgásra panaszkodott. Bár Consuelo úszással és tornával meg tudta őrizni fittségét, végül mégis csak vennie kellett egy szemüveget, amelyet természetesen csak komoly vészhelyzetekben viselt. Szerencsére törzshelye, a manhattani Café Arnold étlapjának elolvasásához még nem volt szüksége szemüvegre. Kívülről tudta.

A törzshelye. Meglepődött, ahogy erre gondolt. Most már tehát a Columbus Circle-ön, a Central Park tőszomszédságában van a törzshelye. Kinyitotta a veranda ajtaját, Hanni pedig kiviharzott. Pedig a kedvenc helye a Les Deux Magots, Párizs közepén, a Saint-Germain-des-Prés negyedben. Érezte, ahogy gyorsabban ver a szíve. Fog-e még egyáltalán azon a teraszon a márványasztalnál ülni, és tejeskávét izogatva a járókelőket nézni? És ha igen, mikor? Vágyott oda, ahol most csak német egyenruhás katonák és testes német irodista hölgyek korzóznak. A helyőrség igazgatási ügyeit intézik, és az ebédszünetben Chanel N° 5-öt vesznek,

hogy olyan illatuk legyen, mint a párizsi nőknek. Vagy egy divatházban próbálják magukat beleprésselni egy ruhába, mintha abban valaha is olyan elegánsak lehetnének, mint a párizsi nők.

Consuelo elhessegette szomorú gondolatait, és füttyentett Hannibalnak, aki a rózsabokor mögött szimatolt.

– Gyere, Hanni, indulás le a partra. Gyerünk!

Az ember elfuthat ezek elől a gondolatok elől, a valóság és a borzalmak elől, de messzire nem jut.

Még itt sem, egy másik földrészén, a tengerparti álomházban, ahol Tonio végre újra tud dolgozni. Olyan könyvet ír, ami lelkesíti. Egy olyan történetet, amit a szíven visel, amibe mindent bele szeretne adni, ami fontos neki. Az amerikai kiadó karácsonyi gyermekmesét kért. A leadási határidő tehát igen közel van. A kéziratot már szeptember végére kérték, hogy a könyv már az ünnepek előtt a boltokba kerülhessen. Óriási nyomás nehezedik hát Tonióra, amit hála istennek idáig alig érzett meg.

Consuelo elhatározta, hogy a lehető legkellemesebbé teszi férjének az életet a Bevin House-ban – ahogy mosolyogva nevezték maguk között: a kis herceg házában. Így talán egy kicsit tovább vissza tudja tartani.

Visszatartani attól, amit elkerülhetetlenül meg fog tenni. Azt, amiről már többször beszélt.

Consuelo elindult Hannival a partra. Ahogy a pázsit végéhez értek, Hannibal vidáman kergetni kezdte a saját farkát, és megpróbált beleharapni. A nyugodt tenger lagúna-zöld színe átfénylett a fák között. Ahogy Consuelo a rézsűn vezető köves ösvényen haladt lépésről lépésre lefelé, igyekezett csak az útra figyelni.

Lépésről lépésre.

Vajon milyen szövevényes utakat tartogat az élet számunkra?
– rémlett fel benne a kérdés. Már a strand felől hallotta Hanni örömteli csaholását. Tonio most az amerikai kiadók megbízásából ír gyerekkönyvet, de akkoriban, amikor megismerkedtek, ebből még semmi nem volt kilátásban. Akkoriban Tonio a légitáskaszakaszpilótája volt Buenos Airesben, és Patagónia távoli szegleteibe repült. Ő maga pedig, nos, igen, egy nő élete virágában, akinek az élete addigra vett már néhány fordulatot...

Ha szeretsz egy virágot,
valahol egy csillagon,
jólesik éjszaka fölnézned az égre.
Minden csillagon van egy virág.

1. fejezet

A *Massilia* felső fedélzete Buenos Aires partjainál,
1930 szeptembere

Consuelo a fedélzeti korláthoz lépett, és arcát a nap felé fordította. A dél-amerikai napfény talán kicsit halványítja majd a szemei alatt lévő sötét karikákat, amelyek még mindig a gyászról tanúskodtak. A menetszél kifújta arcából a fűrtjeit. Mélyet lélegzett a tengeri levegőből, és érezte, ahogy régi hazája ismerős, földes, édes, hűvös illata lassan belekeveredik a levegőbe. Mintha a kávébab illatát érezte volna az ültetvényeken, El Salvadorban töltött gyermekkorának illatát.

Erősen vegyes érzésekkel szemlélte Buenos Aires egyre közeledő sziluettjét, azét a városét, amely magát Dél-Amerika Párizsának nevezte. A szíve összeszorult, ahogy távoli, szeretett, választott hazájára, az igazi Párizsra gondolt. Arra a helyre, ahol a világon a legszívesebben élt. Már most hiányzott neki a Szajna nyugodtan folyó szalagja, a sugárutak nyüzsgése, a kávézók teraszainak bohém légköre és persze a rádióból felcsendülő szonok és hírek hangja.

Több mint 10 éve már, hogy fiatal diáklánycént útra kelt Európába, hogy ott éljen. Először Spanyolországban, majd később Franciaországban élt, álmai városában, Párizsban, ahol költő és művész ismerőseitől a „Párizs vulkánja” nevet

kapta. Milyen sok örömben volt ott része fiatal nőként! Táncolt, nevetett, festett – és végül férjhez ment. Consuelo nyelt egyet. Mennyire hiányoznak neki az izgalmas esték és éjszakák, amelyeket az ő Enriquéjével és spanyol barátai-
kal, többek között Picassóval, Miróval és Dalíval a Café Napolitanóban és a zenés bárókban töltött. Enrique halála után a Napolitanóban kitették a falra férje portréját, és minden este koccintottak az egészségére. *Dios mío, Enrique* – gondolta fájdalmasan Consuelo, és szorosabbra húzta magán fekete kosztümkabátját. *Miért hagytál el ilyen korán? Csupán tizenegy hónap adatott meg nekünk...* Érezte, ahogy könnyek szöknek a szemébe, és gyorsan elfordult a fedélzeti korlától. Nem akart sírni. Itt, Dél-Amerikában a lehető leggyorsabban elrendezi az ügyeit, és visszatér Párizsba. Érezte, ahogy a kapitány csökkentette a sebességet. A *Massilia* három vaskos kéményéből már csak egy kevés füst szállt fel. Végül a kürt hangja megremegettette Consuelo testét, jelezve megérkezését egy új világba.

A fapallókon és egy lépcsőn érte el az első osztály folyosóját, és a puha padlószőnyegen haladva a kabinja irányába indult. *Össze kell szedned magad!* – figyelmeztette önmagát. – *Szedd össze magad! Azért jöttél Enrique hazájába, hogy elrendezd az özvegyi nyugdíj ügyét, közben meglátogasd a családotat El Salvadorban, és értelmes döntést hozz a további életedről. Csupa olyan dolog, amit nők millióinak kellett már megtenniük.*

Csak talán nem a húszas éveik végén.

Ahogy a kulcsot a kabin zárjába dugta, kinyílt a szomszéd ajtó. Benjamin Crémieux lépett ki rajta, kezében csomagokkal. Nyilvánvalóan már a kiszállásra készült.

– Consuelo, kedvesem! – Bizonyára látta Consuelón, milyen feldúlt. Felemelte hát a karját, hogy megölelje, de azután leengedte őket. – Hogy ne csak a nehéz ügyeket kelljen elintéznie a szép Buenos Airesben, szeretném önt meghívni. Holnaptól előadásokat tartok az Alliance Française-nál. Holnapután este pedig rendeznek egy kis fogadást az Amigos del Artében többek között az én tiszteletemre.

Benjamin határozottan kihúzta magát, így, bár kis termetű volt, most mégis egy egész fejjel Consuelo fölé magasodott.

– Ez nagy megtiszteltetés az ön számára, de...

– Nem mondhat nemet, Consuelo. Nem engedem!

Consuelo elmosolyodott a férfi igyekezetén.

– Miért is ne, kedves Benjaminom, *por qué?* Amiért olyan példásan viselkedett, és olyan szórakoztató társaság volt számomra ezen a hajóúton.

Ez alatt a tizenegy nap alatt, amit a tengeren töltöttek, Consuelo valahogy megkedvelte egy kicsit ezt a fura, fiatal párizsi író, szerkesztőt és irodalomkritikust. A férfi már az utazás első napján elmondta, mennyire csodálja Enrique Gómez Carrillo műveit, és nyomban kérte, hadd kísérhesse az író özvegyét mindennap a vacsorához. Kérte, hogy hadd ülhessen mellette, hogy Consuelo ne legyen egyedül, és hogy más férfiak ne szólítsák meg. Néha rábeszélte a nőt még egy italra a bárban. Közben az utasokkal beszélgettek, és a híres koncertzongorista, Viñes játékát hallgatták, aki szintén ezen a hajón utazott dél-amerikai turnéjára. Benjamin végül tökéletes úriemberként, visszafogottan a kabinja ajtajáig kísérte Consuelót, és jó éjszakát kívánva elbúcsúzott.

– Igen, például azért! – nevetett a férfi, és közben bele-
túrt már-már ortodox szakállába, jelezve, hogy elmélyülten
gondolkodott azon az érven, amelyet Consuelo közben ki-
talált. – És mert szeretnék ott önnek bemutatni egy tehet-
séges, fiatal, kortárs író. Egy franciát, aki a légitáncos pilótája-
ként dolgozik itt, Argentínában.

Consuelo az ajtó felé fordult, kinyitotta, és belépett a ka-
binjába.

– Kedves Benjaminom, az átkelés alatt láthatta, hogy
ezekben a napokban még nem igazán vagyok jó társaság. És
egyáltalán nem szeretnék új ismeretségeket kötni. *Gracias*.

Ahogy Consuelo épp csukta be az ajtót, Benjamin meg-
fogta a karját.

– De Consuelo, el kell jönnie! Tartozik nekem ezzel. –
Nikkel szemüvege mögül könnyörgő tekintettel nézett
Consuelóra.

– Tartozom önnek valamivel? – rázta meg Consuelo cso-
dálkozva a fejét.

A férfi elengedte a karját, de az arca felragyogott, mintha
végre eszébe jutott volna a legfontosabb indok.

– Persze, kedvesem. Tudja, hogy őszinte legyek, már fel-
hívtam az Amigos del Arte elnökét. Elmondtam neki, hogy
a fedélzeten megismertem a tiszteletre méltó író és konzul,
Enrique Gómez Carrillo fiatal özvegyét, és hogy elvinném őt
a fogadásra. Tudja, önt megelőzte legendás hírneve. Az itteni
újságok is nagy főcímeikkel tudósítottak Carrillo haláláról, és
a ön fotóit is lehozták. Az emberek csodálják a szépségéért.

– Jaj, hagyja abba, Benjamin! Micsoda hízelkedő lett
magából az utolsó pár tengeri mérföldön – mosolygott
Consuelo.

– De, higgyen nekem. Mindenki látni akarja önt. Hogy fogok ott állni, ha nem jön el velem?

Consuelo nevetett, és kezét a férfi kabátujjára tette.

– Maga szegény, *pobre chico!*

– Az vagyok. – A férfit szemét lesütve úgy nézte a szőnyeget, mint egy iskolás fiú.

– Na jó. Küldjön értem egy kocsit a hotelbe – mondta Consuelo.

– Nem fogja megbánni! – A férfi játékosan csókot dobott Consuelónak, és nekiveselkedett, hogy végigvonszolja a csomagját a folyosón.

Consuelo utána nézett, amíg Benjamin befordult a sarkon. Azután visszavonult a kabinjába, és bepakolta az utolsó holmijait is a bőröndjeibe.